

Obsah

Předmluva	15
Úvod	17
I. OBECNÁ ČÁST	21
Molekulárně-biologické aspekty zhoubných nádorů (kapitolu zpracoval prof. MUDr. Karel Smetana, DrSc.)	22
Epidemiologie a etiologie novotvarů	27
Diagnostika novotvarů	35
1. Anamnéza	35
2. Fyzikální vyšetření	38
3. Laboratorní vyšetření	42
4. Zobrazovací diagnostické metody	46
Rentgenové vyšetřovací metody	46
Nativní rtg vyšetření	46
Tomografické vyšetření	47
Angiografie	48
Flebografie	52
Lymfografie	52
Výpočetní tomografie (CT)	53
Cone-Beam CT	55
Xeroradiografie	56
Nerentgenové zobrazovací metody	56
Sonografie	56
Magnetická rezonance	59
Radionuklidová diagnostika	60
– jednofotonová emisní výpočetní tomografie	60
– pozitronová emisní tomografie	61

Termografie	63
Tkáňová impedance	63
Endoskopické vyšetření	63
Barvivové testy	64
Bioptické vyšetření	64
Terapie nádorových onemocnění	68
Obecné aspekty	68
Chirurgická léčba	70
Onkochirurgická léčba	71
Kryoterapie	72
Fotonická terapie	73
Hypertermie	74
Terapie zářením	75
Radiobiologické účinky záření	75
Ozařovací přístroje	76
Radioaktivní látky	77
Ozařovací techniky	78
Cytostatická léčba (chemoterapie)	82
Dělení cytostatik	83
Regionální intraarteriální chemoterapie	86
Cílená (biologická) terapie	87
Imunoterapie	89
Komplikace anestezie a chirurgické léčby	92
Komplikace anestezie	92
Komplikace onkochirurgických výkonů	95
Komplikace radioterapie	97
Bisfosfonátová osteonekróza čelistí	104
Komplikace chemoterapie	106
Komplikace intraarteriální cytostatické léčby	108
Podpůrná a doplňková léčba	111
Tlumení bolesti	111
Průlomová bolest (breakthrough pain)	114
Paliativní péče (pallium, lat. maska, plášť)	115
Výživa při nádorovém onemocnění	115
Onkologická prevence	121
Mezinárodní klasifikace novotvarů	130

II. SPECIÁLNÍ ČÁST	139
Benigní mezenchymové nádory	140
Fibrom	140
Fibromy měkkých tkání	140
Fibromy intraoseální (centrální)	142
Nazofaryngeální fibrom	144
Epulis fibromatosa	146
Granuloma fissuratum	146
Fibromatosis gingivae	148
Symetrické fibromy	149
Myxom	149
Lipom	150
Chondrom	156
Osteom	157
Pravé kostní nádory	157
Hyperplazie čelistních kostí	162
Osteoidní osteom	165
Osteoklastom	171
Hemangiom	173
Naevus flammeus	175
Haemangioma simplex	176
Haemangioma cavernosum	177
Hemangiomy v měkkých tkáních úst a obličeje	177
Hemangiomy a čelistní anomálie	182
Hemangiomy lokalizované v čelistech	183
Hemangiomatosis obličeje	184
Druhotné změny a komplikace u hemangiomů	185
Hemangiomy spojené s jinou vývojovou anomálií	185
Lymfangiom	186
Lymfangioma simplex	186
Lymfangioma cavernosum	186
Lymphangioma cysticum	192
Myom	194
Maligntní mezenchymové nádory – sarkomy	195
Sarkomy měkkých tkání	195
Sarkomy v ústní dutině a obličeji	195
Sarkomy v hloubce měkkých tkání	197
Fibrosarkom	198
Rhabdomyosarkom	198

Sarkomy čelistních kostí	199
Periostální sarkom	199
Osteogenní sarkom	200
Chondrosarkom	202
Hemoblastózy a hemoblastomy	204
Leukózy	205
Akutní leukemie	205
Chronické leukemie	206
Vzácné leukemie	207
Leukemie z vlasatých buněk	208
Myelodysplastický syndrom	208
Mnohočetný myelom	208
Maligní lymfomy	212
Maligní lymfogranulom	212
Nehodgkinské maligní lymfomy	216
Ewingův sarkom	219
Granulom gangrenescens	220
Retikulózy	220
Hematopoetické růstové faktory	222
Transplantace kostní dřeně	223
Benigni epitelové nádory	224
Papilom	224
Verruca vulgaris	225
Moluscum contagiosum	226
Nádory slinných žláz	227
Obecné aspekty	228
Klinické obrazy nádorů slinných žláz	228
Pleomorfní adenom	228
Adenolymfom	231
Adenomy	232
Karcinomy	233
Karcinom z acinárních buněk	233
Mukoepidermoidní karcinom	234
Adenoidně cystický karcinom	234
Adenokarcinom	236
Epidermoidní a nediferencovaný karcinom	238
Pleomorfní adenokarcinom	239
Chirurgická léčba nádorů slinných žláz	239
Exstirpace nádorů slinných žláz v ústní dutině	241
Exstirpace nádorů podčelistní slinné žlázy	241

Chirurgické výkony v oblasti příušní slinné žlázy	241
Odontogenní nádory	246
Epitelové odontogenní nádory	247
Ameloblastom	247
Skvamózní (dlaždicobuněčný) odontogenní nádor	253
Kalcifikující epiteliální odontogenní nádor (Pindborgův nádor)	253
Odontogenní tumor z jasných buněk	253
Smišené odontogenní tumory	253
Ameloblastický fibrom	253
Ameloblastický fibroodontom (dentinom)	254
Odontoameloblastom	254
Adenomatoidní odontogenní nádor	254
Kalcifikující odontogenní cysta	254
Komplexní odontom	255
Složený odontom	255
Mezenchymové odontogenní nádory	255
Odontogenní fibrom	255
Odontogenní myxom – myxofibrom	256
Cementomy	257
Malígní odontogenní nádory	257
Prekancerózy	259
Obecné aspekty	259
Prekancerózy fakultativní	259
Prekancerózy obligatorní	260
Intraepiteliální karcinomy	260
Klinický obraz prekanceróz	261
Leukoplakia plana	261
Lichen ruber planus	263
Lupus erythematodes	264
Sjoegrenův (Gougerotův) syndrom	264
Syndrom Plummerův-Vinsonův	265
Leucoplakia verrucosa	266
Keratoma senile	266
Cornu cutaneum	268
Keratoakanthom	268
Xeroderma pigmentosum	269
Syndrom naevoidních bazaliomů	270
Morbus Bowen	270
Erythroplasie	270
Chronická hyperplastická kandidóza	271
Orální submukózní fibróza	271

Glossitis luetica	271
Paraneoplastické procesy	272
Symptomy paraneoplastických procesů	272
Paraneoplastické syndromy	273
Maligní epitelové nádory	276
Karcinom kůže	276
Karcinom bazocelulární	276
Karcinom spinocelulární	279
Karcinom rtu	281
Karcinom tvářové sliznice	288
Karcinom dolní čelisti	290
Karcinom dásňového výběžku dolní čelisti	290
Centrální karcinom dolní čelisti	292
Karcinom horní čelisti a patra	293
Karcinom dásňového výběžku	294
Karcinom tvrdého a měkkého patra	296
Karcinom čelistní dutiny	297
Karcinom jazyka	305
Karcinom ústní spodiny	315
Metastazování zhoubných nádorů orofaciální oblasti – management krku	320
Anatomie lymfatického systému obličeje a krku	320
Anatomicko-chirurgické rozdělení krku	324
Mechanismus vzniku metastáz	325
Diagnostika uzlinových metastáz	328
Léčení uzlinových metastáz	331
Nádory z nervové tkáně	339
I. Nádory periferních nervů a z podpůrné tkáně	339
Neurilemom	339
Neurofibrom	340
Neurogenní sarkom	343
Neurofibromatosis multiplex	343
Infantilní progresivní hypertrofická neuritis	345
II. Nádory periferních nervů z nervových buněk	346
Ganglioneurom	346
Neuroblastom	347
Paraganglioma chromaffinum	347
Chemodectom	348
III. Nádory s předpokládaným neurogenním původem	348

Myoblastický myom	348
Epulis congenita	349
Pigmentový choristom	349
IV. Nádory CNS s extrakraniální lokalizací	349
Glioblastom	349
Nazální gliom	350
Meningeom	350
Nádory pigmentové	351
Melanocytární névy	353
Névy kongenitální	353
Névy získané	353
Névus junkční (marginální)	354
Névus složený (compound nevus)	354
Névus intradermální	354
Halo névus (morbus Sutton)	355
Juvenilní melanom (melanom Spitzové)	355
Modrý névus (naevus coeruleus)	355
Névy dysplastické	356
Lentigo maligna	357
Melanoblastom	358
Obecné zásady prevence – ochrany před slunečním zářením	366
Epulis	369
Epulis gigantocellularis	369
Epulis fibromatosa (fibrosa)	371
Epulis granulomatosa	372
Epulis gravidarum	373
Epulis congenita	374
Granuloma pyogenicum	374
Nádory očnice	376
Cévní nádory	376
Epitelové nádory slzné žlázy	378
Maligní lymfomy	379
Gliom optiku	379
Neurogenní nádory	382
Meningeomy	383
Sekundární nádory očnice	383
Metastatické nádory očnice	384
Orbitální chirurgie	386

Rehabilitace u onkologických nemocných	391
Psychologická péče	392
Somatická péče	397
Sociální péče	409
Národní onkologický program	410
Liga proti rakovině	412
Alternativní léčebné postupy v onkologii	413
Literatura	415
Rejstřík	417